

Streetgangs en de media

Een verslag van Coco Gubbels

In Amsterdam Zuidoost zijn schietpartijen en het dragen van wapens geen ‘ver van mijn bed show’ meer. Vanuit de USA komen streetgangs en hun cultuur langzaam naar Nederland, waar Antilliaanse en Surinaamse mannen zich spiegelen aan Noord Amerikaanse gangsters. De documentaire [‘Crips: Strapped & Strong’](#) van regisseur Joost van der Valk gaat over een aantal mannen die zich in een Nederlandse gang bewegen. Cineblend wil deze documentaire en andere gerelateerde films laten zien om daarna te discussiëren met het publiek over gangs en media. Daarvoor zijn ook uitgenodigd Joost Ranzijn (maker van multiculturele films) en Frank van Gemert (Cultureel Antropoloog op het gebied van criminaliteit onder Marokkaanse jongens).

Streetgangs

Regisseur van der Valk raakte als filmmaker geïnteresseerd in streetgangs na het lezen van het boek [Crips.nl](#) van Saul van Stapele. Naar voorbeeld van de Los Angeles CRIPs (Community Revolution In Progress) hebben Surinaamse en Antilliaanse mannen in Den Haag een eigen gang opgezet. Via van Stapele komt van der Valk bij Keylow, de leider van de Nederlandse CRIPs, die trots was op het idee en wel oren had naar een film over hun ‘clan’. Met de goedkeuring van Keylow kon het filmen beginnen.

Eén van de moeilijkste onderdelen van het maken van de film was het continu onderhandelen met Keylow, die bovenop de montage zat. Concessies hebben voor een deel een ander eindproduct opgeleverd dan waar van der Valk in eerste instantie op uit was. Zo wilde Keylow hiphopmuziek in de film, die de regisseur er liever niet in monteerde. Van der Valk heeft af en toe echt op Keylow moeten inpraten om bepaalde fragmenten in de film te krijgen: tranen en zwakheid bij voorbeeld, hoorden niet bij de CRIPs. Achteraf hebben de leden aangegeven juist die momenten te waarderen: ”het mooiste was dat ze onze pijn hebben gezien” zei een jongen na de première tegen van der Valk.

Ook voor Joost Ranzijn, regisseur van meerder multiculturele films, is de samenwerking met de mensen die gefilmd worden erg belangrijk. Hij heeft onder andere in Arnhem met ontspoorde jongeren een film gemaakt over de criminele activiteiten waarvoor zij gestraft waren. “De gezagsverhoudingen liggen in deze situatie wel anders. Bovendien waren de jongeren vrij makkelijk te manipuleren en werd de film in samenspraak met de groep jongeren opgezet.” Ranzijn is nu met een vierde project bezig waarbij jongeren door het maken van de film geconfronteerd worden met hun eigen handelen en de gevolgen daarvan.

De participatie van de kerngroep is erg van belang. Het verdienen van het vertrouwen van de jongeren is het belangrijkste onderdeel van het maken van de film. Door zelf te filmen en geen gebruik te maken van een hele crew, kon Ranzijn dicht op de jongeren blijven en hen actiever bij het proces betrekken. Negen maanden lang heeft hij de jongeren kunnen portretteren. Een ‘wederdienst’ werd verricht door een bruiloft van een familielid te filmen: geven en nemen. Het leverde ook meteen een kijkje achter de deur op en gaf wat meer context waarin de jongeren zich bewegen.

Beide regisseurs erkennen dat het filmen van deze onderwerpen veel tijd en investering in vertrouwen kost, wederdiensten, geven en nemen, wachten en een manier vinden om te kunnen werken met deze mensen. Er heerst een groeiende gangstercultuur onder de jongeren. Zij zijn vijandig tegen over het maatschappelijke bestel. Nederland is niet altijd goed geweest voor hun ouders, ze hebben geen perspectief, maar laten zelf ook kansen liggen. Het is een soort sociaal

banditisme, Robin Hood in de achterstandswijken. Het zijn kleine tijdbommetjes, die langzaam neigen naar streetgangs waar wapens openlijk gedragen worden.

en de media

Het publiek is benieuwd naar wat het met de filmmakers heeft gedaan. Van der Valk geeft aan tijdens het filmen gedesillustreerd te raken; er is niets romantisch aan, geen blingbling, de omgeving is triest, gevangenis in en uit, duplex woningen, het 'standaard' beeld klopt niet, ondanks dat de CRIPs dat zelf wel graag uitdragen. Tekenend was de reis van de CRIPs uit Den Haag naar de Los Angeles CRIPs, die voor de Nederlanders enigszins teleurstellend verliep. Tegelijkertijd waren de LA CRIPs behoorlijk onder de indruk van de Nederlandse CRIPs vanwege de dikke auto's, de filmploeg... De OG's (Original Gangsters) leefden namelijk in vreselijke armoede en elke romantiek verdween voor de Hagenaren. Van der Valk maakt zich zorgen over de groeiende interesse van jongeren in de 'gansterwereld' en de 'brotherhood' van de CRIPs. Zij hebben het gevoel dat ze dat nodig hebben om staande te blijven tegenover de Nederlandse samenleving. "Die woede tegen het systeem, de ghetto-vorming en het vormen van je eigen kleine wereld zorgt dat je niet meer betrokken bent bij de Nederlandse maatschappij en dat is zorgelijk" aldus van der Valk, "De oudere CRIPs hebben het opgegeven en zijn meer bezig met overleven en niet met oplossingen."

Ook Joost Ranzijn is niet optimistischer geworden: "Het zijn kansloze jongeren die in een grote groep onder de radar bestaan, op straat leven en er bestaat een grote kloof tussen hen en de rest van Nederland. Er zijn zo'n 100.000 ontspoorde jongeren die niet bereikt worden door de overheid." Ranzijn meent dat de overheid werkt vanuit theorieën en geen enkele inzicht in de realiteit heeft. Criminele jongeren kunnen niet overgehaald worden te stoppen. Daarmee zijn vele pogingen vanuit die overheid bij voorbaat gedoemd te mislukken. Ranzijn: "Ik ben bang voor het establishment dat niet weet dat het op een tijdbom zit. Die jongens komen net uit de gevangenis, lopen tegen een muur aan en belanden weer in hun oude patroon."